

**ענגלישער מאנדאַט אַין אָרֶץ-יִשְׂרָאֵל ווועט דוויעַן נאָד 20 יָאָהָר
איוֹ דער נאַהענטסטער צִיִּיט וועלעַז אַריַּיךְסְּפָמָעַז 10.000 יָדָעַן יַעֲדָעַס יָאָהָר
גרַּדְּפָע פֿאַלְּיַּעַע רַעַדְעַס פֿאַרְּדָרְבָּן חַיְּם וּוַיְצָמָאָן אַיְּן צִירְיד**

גריזסן פאלטישע רעדט פון דער חיים זיין ציטמאן אוין ציריד

פִּילְדָּעַת וְעַם
 אוֹנוֹ דָּרֶת אֵי
 לְאָגִזְמָתָרְדִּישׁ
 יָאָהֶד אֲרוֹם
 שְׂמָחָתָם, פָּאָן
 קְעַנְעָן אֲרוֹים
 מִבְּטָחָן בְּנָפָךְ
 דִּבְּצָנְגָנָן יְוָה
 מְשֻׁדָּרְתָּה
 רְעַרְעַר בְּמָכָבָן
 סָאָצִילְקָן סָ
 קְאָלְקָם לְעַבְעָן
 אָיִ זְעַרְעָאִי
 נָאָרְפָּאָן בְּיוֹ
 טְרָדָת אַכְּיִסְתָּה
 צָמָם בְּלָגָם
 מְאָנְדָּרְמָתָרְדִּישׁ
 בְּעַצְיָהָמָנָן טָ
 אִ'צְטָם וְעַגְעָן דָּ
 דִּי גְּלִינְגְּלָעְוִוָּה
 שְׁבָאנְגָּמָמָן צְוָוִי
 דְּלִיְגָרָת וּוְמַטָּסָה
 רְעַסְעָן פָּאָן דָּעָ
 שְׁוַיְצָקָעָן דִּי דָּ
 וַיְדָ שְׁוֹן בְּעַמְּ
 דְּרַעְגְּנָהָנָמָרְעָן
 קְאָהָעָעָם פָּאָן
 וּוְיְמִתְּשָׁאָתְמָלִיכָּי
 קָעָן דָּעָרָ אַנְטָמָ
 דָּעָן פְּזָי אַפְּנָ
 לְאָגָעָן בְּיִ אָרְטָ
 אַרְיָעָרְבָּאָן
 אַנְטָוְוִיל אַוְרָ
 גְּנָלְיְקָטְמָאָן
 מְבָאָן הָאָתָם
 דָּרֶת אַוְתָּה
 יְמָנָנְדָּאָטָם
 נְקִימָעָן בְּעֵי
 טָפָּאָמְיִישָׁע
 דְּרַנְאָצְעָנָגָן
 שְׁוּוֹנְעָרְרָיָה
 שָׁעָר אָנוֹ עַגְגָּה
 עַזְעַז אָנוֹ וּזְנוּ
 גָּזָ צָוְ אָנְדָּ

צ'וֹרְדִּיר (וַמָּטָה) דָּא אַיְן
אַגְּרוֹזֶעֶת הַעֲרָוָתָלִינָג מִיטֵּן?
סָבָה נִישְׁטָן-יְדִירְוָעָן
אַיְף וּוּלְכָבָד דָּר חַיִם וּוֹזָבָן
נְעַלְמָטְעָן אַגְּרוֹזֶעֶת דָּרְעָנְדָה
דָּרְעָנְמָאָן: ("עֲחוֹה יְאָחָר")
צָבָדָר הַעֲרָוָתָלִינָג וּנְגַעַן אַמְּמָן
סְדוּרָמָנְגָן-הַזָּוּ דָּרְעָנְדָה
בְּפִים פְּעַלְקָעָרְפָּנְדָּר בְּזָוּ אַיְנְבָשׂ
לְאָוּ אַרְבָּטָס-אַמְּמָן, בְּזָוּ דָּרְעָנְדָה
שָׁעָר רַעֲנִירָגָן, בְּזָוּ אַטְמָרְקָאָן
לְשָׁעָן קָאנְסָיל הַזָּוּ פְּלָאָן דָּרְעָנְדָה
רַעֲנִירָגָתָה אַטְמָאָן בְּרָאָה. וּוֹזָבָן
עַלְמָעָרטָן:
עַמְּגָלְתָה זָוּ גַּעֲלָמָט זָוּ
צְוָרָאָגָן אַיְן וּוּלְמָטָה
אַעֲצָם שְׁמָטָלָט זָוּ אַבְּפָעָר אַ
אַיְגָבָעָר — פְּעַסְמָצָעַשְׁתָּעַלְמָעָן
קוֹנוֹגָה בְּזָוּ מַגְּרָאָט. מְאָוּ דָּרָהָה
שְׁמָתָהָה אַזְּנָדָאָט
מַעְהָר וּוּי אַרְאָהָם, אַבְּאָבָם
דָּרְוָה אַסְמָעָלִימָט וּוּרְעָזָן מִיטָּה
אַיר וּוֹעֵל זָוּ דָּר אַיְשָׁטָט אַפְּשָׁתָה
פְּרִידְרָלָר אַזְּוָה דָּי קָאַמְּבָעָמְגָן
וְרַאֲוֹנוֹן. אַין בְּעָרְלָיָן אַיְן נִישְׁטָן אַזְּוָה
זִיכָּר צַי גַּעֲפָלָעָן יְזִידָשָׁע גַּעֲשָׁמָעָן,
וְיַי אַין קְלָעַנְעָרָעָ שְׁטָפָה.
אַיְיָ וּוֹעֵם אַפְּלָיָן אַין בְּעָרְלָיָן וּוּרְעָט
אַלְעָגָוְתָּלָע בְּעַזְוָתְטִיבָּט אַיְודִישְׁפָּרְבָּע
פְּשָׁמָרָה, אַיְיָ וּוֹסָס אַשְׁטִילְעָר בְּאַקְיָאמָט
אוֹזָקָיָיָזְדִּישָׁע פְּרָאַפְּשָׁטְרִיךְעָלָע אַזְּן יְזִידָשָׁע
עַגְּנָעַרְבִּישָׁע

16 Skrz. poczt. 16
טעלאנען : דער
דער ו גזאקטאָר
וישט בעשטעלטצע
יעזר דארך
ארטנוו אַלְיַי
אין די אַרטיקלען וועגן
רֶאָגֵס אין דיאישפֿאנָר
יגונש אין דער יודישער
וישט זיך מיסטנעס וועגן
הה, זאָס שטעט פָּאָר די
ען. ווען היטלער מיט זִי
איבערגונג העמָּן זי גאנצָן
גען דער אַיזטיכער לאָגָנָּן
טשע יידען ווערט וועניגער
ווען עס ווערט יאָ בערע
זומט מפָּן דעם אַינְדרָה, אָז
ש ניך די היטלער-משוגע
קָדְרָפָע ווירקִינְג צוֹם שָׁעָכָב
זַקְעָקָה הונדרען טַיְזָנָד
שְׁלָאָגָה, אַלְפָּאָקָדָן

אליזר טאונבלאום

Łodz er Tige lat, Łódź, Piotrkowska 16 Skrz. poczt. 16
טעלפאנן: דפֿדָקְצִיּוֹן, 160-57, אַדְמִינִיסְטְּרָאַצִּיּוֹן 10.47

ודא רעדאקטאָר נעם-אן 6 פון פון 7 אין אווענד
ווען חמוטל-אָט מאונסערפֿערזען ווּזְרַעַן נֵשֶׁת צוֹרִיכָהָגְשִׁילָת

ארען דארף ערשות נישט

הקלידינע אונ גראיסע יודישע קאפיקטאליסטען
קאנען איזט מאבען גוט געשעפטען אין איי

אין טערס אנטער רעפעראטס פון סאלאנעל קיש או פאריז

ארץ-ישראל אין ניטקיין לאנור
זו "על-ולודען פאנדרען"

מען קען ארייניג-געבען געלד אין בויינען
היינער פארן מיטעל-שטאגן, עס וענצען
דא גראט-זידען איזט-ויכטען פאו פער
שירענן אונטער-המונגען. מען דארך
האבען איגניציאטיוו. אוֹץ-ישראל אין
מעהיר נישט קיון לאנד פון "פֿערלוֹ-
רענעט פֿאנדען". ניין. יוֹרְשָׁעֵד קַאֲפִיטָגֶל
פֿיבּוֹגְסִילְט אֶזְוִי פֿיל אַונְטְּפָרְנָה-מְוּבָּגָען
אין דער ווֹלְעָל, קען מען פרָפִיט דעם
זַלְפָּצָן אין אַרְץ-ישראל אָהָן זַהָּלָ-
פָּעָן בּוֹיְינָן אַונְזָעֵר לאנור.

נישט, אָן מֵיר זַעֲנָן צַוְּרִידְעָן פָּוּ
דער פֿאלְיִיךְ, אָבָעָר מַעַן מַזְוִי דָאָךְ גַּע-
דעְנָקְצָן, אָז עַנְגָּלָגָנָד אַיְזָן גַּרְוִוָּת-
סָכָם, וְזָאָס הַאָשָׁא רַיְזָעָג מַזְלָלָמָא-
וַיְשַׁ בְּפֿעָלָקְרָזְבָּג אַיְן אִיהָרָעָ קָאָ-
לָגְנִיעָס ! — אַונְזָעֵר פֿאלְיִיךְ אַיְזָן גַּעַ-
פָּונְדָעָן מִשְׁתַּדְעָר אַרְצָבִישָׁר פֿרָגָגָן.
יעַדְעַ צַּאֲלָגְנִוְזִיעַ-פֿעָזְנוֹגָן טַרְעַט
דָאָךְ אָן פִּי אַפְּלִיטִישָׁן, סִי אַפִּי,
וַיְשַׁ אַפְּזִוְיִיךְ, בְּרָטָן, אָז צִוְּנָוִוָּת אַיְזָן
מְצָהָר וּוְיָאָקְלָגְנִוְזִיעַ. עַס אַיְזָן
וְיָי פֿאַקְאָלָאוּ הַאָשָׁא גַּעֲזָוָשׁ : "נִישָׁ
בְּלָיוֹ אַקְלָגְנִוְזִיעַ, עַס אַיְזָן אַרְצָ-
בְּעָסָגָן !" — מַעַן מַזְוִי וּרְקָעָן צַוְּרִידְעָן
קְלָעָנְדָעָן בֵּין אַמְּגִינִּים זָעָם כַּח פָּנוּ
יִשְׁ ! — 20 יַאֲהָר וְעַנְצָעָן שְׂנָפֶל גַּעַ-

ענגליישע ריבע פרוי
ליינס רזיכערען שווין
לייזלעס איז מיטן גאנס

לעבען. און דאס בעזיחא
ווער, נישט נזר אויף די...
אויז אויף די, וואס בעשיצער
דושט די זייפשע יונען
שען אונטאטטען.

ס און בעגורייןן דעם הורב
זומט שאקע שיין איצט פ
ען לעבען אין דיפשלאנד
גענג און זיין אין בערדין
און רעדען מיט א פאר מא
ע זונען מעהרט האָז, וו
ו, אין בערדין געפינען ז

דרדר אויסגעפאטשטער העביג פוּ אַלְפָאַנִּיעַן
ז'יו פֿסֵּךְ, וְאָס עֶר הָאָט גַּעֲכָכְטָן פּוּ אַנְאַמְּטִירִיקָאנְפָּר מִיְדָעַל

ישראָל גאנְשַׁפֵּן.
קֶגֶלְגַּנְגֵּל קִישׁ גַּיְשׁ דָּן אַ זַּהֲרַ זַּכְּבַּ
לִיכְעַן אַיְבָּרְבָּלִיק אַיְבָּלָר אַ רִיְתַּ אַזְּנַ
טְּרַבְּנָעַמְּגַבְּזָעַן, אַזְּנַ וּוּלְכָעַ מַזְּנַ דָּרְךָ
אַזְּנַ מַזְּנַ פְּרוּן פְּלָצְיְרָעַן יְרָשַׁ גַּעַלְ
מַעַן בּוֹיְטַ אַיְצַח דַּעַם פְּאַרְטַ פַּין חִיפָּה.
פַּס אַזְּנַ אַ וּוּמְבִינְגַּר פְּאַרְטַ פְּאַרְטַ

וּאֲרַשְׁאוֹן יְהִי שָׁעֵר
לְבָנָה

**בראש פון א וויסען שאפט ליכער
עטסבעידיצע איז די מאראגען**

וְאַרְשָׁא (ימא) רִי מַעֲגֵן פְּאַחֲרָת אֶת
פָּנָיו וְאַרְשָׁא סְטוּן פְּאַרְטְּנוֹגָל אַיִן שְׁפָנְגִּינְזָן
אַת וְיִסְפְּנַשְׁתָּאַקְּסְטְּלִיכָּעַ עַקְסְפְּעַרְצִיעַ טְמָנוֹן
צְוֹעֵק צְוֹ פְּהָרְדָּעַן מְעִזְמִינְישָׁעַ, דָּעַמְּאָנָר
פִּישְׁעַן אַנְגְּמָרָאָפָּלָאָגְּנִישָׁעַ פְּאַרְשְׁוֹגָנְזָן
אַוְבָּעָר דִּי מַאְדָּגָעָן. דַּו וְיִסְפְּנַשְׁתָּאַקְּסְטְּלִיכָּעַ
אַוְנְסְטִימְצִיעַ פְּאַחֲרָת לְוִיטָּן אַוְיְטְּרָאָגָעָן
הַן דָּעַר „וְאַרְשָׁאָוָעַר וְיִסְפְּנַשְׁתָּאַקְּסְטְּלִיכָּעַ
נְעַזְלְשָׁאָטָם“. מִימָּדָע עַקְסְפְּעַרְצִיעַ
פִּיהָרָת אָנוּ רִי מַעֲדִיצָן הַעֲרָיוֹן שְׁפִיעָא
בָּזָים. רִי עַקְסְפְּעַרְצִיעַ וְעַט שְׁטָחוֹן אָז
עַרְזְוֹגִילְבָּעַן פְּאַנְטָאָקָט מִימָּדָע עַנְטְּרָאָגָעָן
שְׁעַר הַן רִי מַאְרָגָעָן אַיּוֹשׁ. שְׁמָאָגָעָן
שְׁוֹאָרָעָן אָנוּ מִימָּדָע וְזַעַר לְיִהְחָר אַקְטִימָאָגָעָן
בָּאַרְאָמָעָן וְעַד בָּאַסְטָאָר. דַּי עַקְסְפְּעַרְצִיעַ וְעַט
אַוְיד בְּעוֹזְעָן דַּי מְשֻׁוְּשָׁמָעָם אַזְתָּן רִי בְּצָבָאָגָעָן
קָעָהָעָן אַגְּנוֹלָהָן.

אלבאניאן — אזוי דזיבט
אַ קָּרְעָבֶט אַגְּדָעָנֶט אָן מִירָא
עוֹ אַזְּלָעָצָא אַזְּבָנָנוֹ. וְזָם נְגַזְּ
עֲרַעַשְׂיָעָךְ רְקָאַטְעָדָעָךְ קָאָן
אַוְעַלְכָּאָגְּדָעָא אַגְּמָנָטָסְפִּישָׁעָךְ וְאָ
צָמָדָאָזָגָעָו בְּאַלְקָאָגָנִישָׁאָו סָעָה
שְׁאַלְקָעָנִיגָּו, וְזָם אֵין אַרְזִיךְ
מִימָּה כִּיר אַהֲרָן צָרוּקָן. וְזָ
יוֹ אַלְמָעָד וְזָנָה, גַּעֲזָעָן
דְּ אַ פְּשָׁאָמָעָעָד אַגְּנָדוּתָה. אַפְּלָ
לְשָׁמְטָמָעָה בְּשָׁמָמָה, וְוַיְצָאָן סָאָ
פְּשָׁמְטָמָעָה אַיְסְבָּדְמָשָׁעָה, וְזָהָרָה
אַיְן אַלְמָעָד וְזָנָה, גַּעֲזָעָן
עַרְתָּה אַנְדָּרָאָגָנְדָעָה אַיְן דִּי בְּעָרָ
לְגָנָה, דְּ הָה. עַד אַיְן גַּעֲזָעָן
בְּזָן אַיְצָאָד דְּאַזְּוָאָרָת נִישָׁ
אַזְּוָאָד שְׁמָרְבָּעָן מִיטָּ
לְעָן טְזִים. עַד וְעַם, וְאַנְגָּ
לְגָן אַ בְּעַצְעָד-שְׁמָאָה, פָּנוּ אַ
הַפָּנוּ אַגְּנָדָעָר פִּיתָּחָה-טְשִׁינָה,
טְשִׁינָה-עַבְרָן חֲבָרִים דְּאַבָּעָן צָעָ
הָמָם.

